

Om adgangen til at iværksætte tvangsmæssige foranstaltninger over for klienter på institution

Udvalget har bl. a. på grundlag af ombudsmandens henstilling om en tydeliggørelse af betingelserne for anvendelse af lukkede afdelinger, isolation, magtanvendelse m. v. overvejet, om det fremsatte ændringsforslag til bistandslovens § 14 i tilstrækkelig grad tilgodeser de af ombudsmanden fremhævede hensyn. Udvalget har i denne forbindelse bedt socialministeren om at overveje en formulering, der i endnu større omfang imødekommer ombudsmandens henstilling, og socialministeren har herefter fremsat ændringsforslag, hvorved disse indgrebs exceptionelle karakter præciseres.

Om tolkebistand til døve og svært tunghøre

Under udvalgsbehandlingen har udvalget drøftet spørgsmålet om, hvorvidt der i de gældende regler i bistandsloven er tilstrækkelig hjemmel til at yde støtte i form af tolkebistand i en uddannelsessituation.

Socialministeren har over for udvalget oplyst, at i henhold til bistandslovens § 42 vil en døv eller svært tunghør med behov for tolkebistand i praksis kun komme til at betale, såfremt han insisterer på at deltage i en uddannelse eller undervisning, som af det sociale udvalg/ankeinstansen ikke kan anses for hensigtsmæssig.

Om kriminelle åndssvage m. fl.

Flertallet lægger afgørende vægt på, at det udvalgsarbejde, der pågår under justitsministeriet, om kriminelle åndssvage m. fl., der er dømt til forsorg, afsluttes så tidligt, at der i god tid inden udlægningen kan tages stilling til det fremtidige grundlag for placeringen af denne gruppe.

Et mindretal inden for flertallet (kristeligt folkepartis medlem af udvalget) ønsker at udtale:

Det må anses for uhyre vigtigt, at der ved den første visitation af en klient er speciallæger med, læger, der er vant til arbejdet med klienter under forsorgen. Det er uhyre vigtigt at have en nøje undersøgelse af klientens handicap, idet det er forudsætningen for den rigtige behandling. Det er meget vigtigt, at »den lille særforsorg« bliver styrket, således

at multihandicappede klienter får den behandling, der er bedst for dem. Men det har hidtil i al for høj grad været sådan, at åndssvageforsorgen har været »slum« for de handicappede. Det har været den forsorg, man har henvist til, så snart intelligensen var nedsat. Der er i øjeblikket under åndssvageforsorgen ca. 10 pct. af klienterne, der enten er blinde eller svært handicappede, uden at de har fået den hjælp, som særforsorgen for blinde kan give.

Det er svært at få taleundervisning til den psykiske klient; det ville bedre de åndssvages stilling stærkt, hvis de kan få et bedre sprog.

Mindretallet håber derfor, at hjælpeforanstaltningerne ved udlægningen må blive betydelig mere fleksible, og at der bliver større muligheder for den åndssvage for behandlinger under »den lille særforsorg«. Ifølge lovforslaget skal læger kun være ledere af bestemte sygeafdelinger, men ikke af andre afdelinger på centralinstitutionen. Skal en klient flyttes fra en sygeafdeling, skal der foregå en udskrivning og en indskrivning på en afdeling, der måske er nabo til den første afdeling. Det er vigtigt, at klienten så hurtigt som muligt behandles og optrænes for at komme ud af sygeafdelingerne og komme ind på de andre afdelinger. Det er vigtigt, at lægen kan følge sin klient på nært hold efter den tid, og ikke blot efter tilkaldelse. Medicineringen af en psykotisk patient kan kræve dagligt tilsyn, og ikke blot et tilsyn, som man får ved et specielt besøg, men ved at man ser klienten i det daglige liv. Mindretallet må derfor gå ind for, at centralinstitutionen kommer under lægelig ledelse, hvilket selvfølgelig ikke forhindrer, at personalet i højeste grad er selvstændigt. Det er vigtigt, at der også på andre institutioner, hvor der er klienter med psykiske handicap, er en fast aftale med lægen fra forsorgen.

Et mindretal (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) ønsker at udtale:

På særforsorgens områder foregår der i disse år lykkeligvis en rivende udvikling. Det er både lettere og mere rationelt for en enkelt statsmyndighed at følge med i denne udvikling, end det vil være ved en udlægning til amterne. Dertil kommer, at det er særdeles vigtigt, at de, som er ramt af de pågældendes handicap, ikke kan blive udsat for at